
Skorowidz geograficzny

Studia Elbląskie 5, 349-345

2003

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SKOROWIDZ GEOGRAFICZNY

- Akwin (Aquin) 217, 237, 295, 299
Aleksandria 222
Ankmity (Ankimity) 41
Asyż 260
Ateny 294
Azja 273
- Bałtyk, morze 26, 240
Bamberg 80
Barcelona 285
Barczewo 98
Barenhof (Benowo?) 10
Baumgart (Bagart) 41, 51, 56
Bagart 35, 37, 59, 195
Behenhoff 10; zob. Benowo
Behoue 10; zob. Benowo
Benhoff 10; zob. Benowo
Benhowo 10; zob. Benowo
Benof 10; zob. Benowo
Benow 10; zob. Benowo
Benowo 7, 10–14, 29, 30, 32–34
Benowski Dwór 12
Bergling (Brzeźno) 62
Berin vel Bern, wyspa 10; zob. Wielka Kępa
Berlin 8, 105, 112, 336
Bern, wyspa 10; zob. Berin; Wielka Kępa
Beynhoffe zum 10; zob. Benowo
Biała Góra 8–10, 15, 21, 24, 29, 32, 34
Białoruś 208
Biblioteka Czarotryskich [Muzeum Narodowe, Kraków] 69
Biedaczów 64
Bielawki 200
Bieniewo 81
Bisztynek 91, 92
Blunaki 41
Bobanten (Pojezierce) 62
Boenhof 10; zob. Benowo
Boenhöffen 10; zob. Benowo
- Bogatyna 81
Boguchwały 61–65
Bohatery Leśne 64
Boksenia 78
Bologna (Bolonia) 213
Bonn 231
Bór Królewski 32
Brandenburgia, kraina 71
Braniewo 81, 86, 88, 106, 110, 112, 113, 115
Braunsberg (Braniewo) 79, 84, 112, 116
Braunsbergae (Braniewo) 84, 87
Bisztynek 80, 81, 87
Braswałd 84, 97
Brescia 230
Breslau (Wrocław) 231
Brudzędy 37
Brunsberg (Braniewo) 115
Brunsbergae (Braniewo) 87, 110
Brzeźno 62, 64
Brzydowo 62–64
Bydgoszcz 105, 127, 138, 155, 259
Bynhof 10; zob. Benowo
- Chicago 316, 321, 325, 327
Chiny (Chińska Republika Ludowa) 344
Chlubne Dolne 64
Chlubne Górne 64
Chorzelów 64
Christburg (Dzierzgoń) 48–52, 56, 59
Coloniae (Kolonja) 85
Culm (Chełm) 58
Culmensia (Ziemia Chełmińska) 35
Czanterz 15; zob. Zantyr
Czarne Jezioro 7, 22
Czernin 134
Częstochowa 27, 136, 184, 189

- RTK — Roczniki Teologiczno-Kanoniczne (od 1991/92 — Roczniki Teologiczne), Lublin 1949–
- SE — Studia Elbląskie, Elbląg 1999–
- STV — Studia Theologica Varsaviensia, Warszawa 1963–
- SW — *Studia Warmińskie*, Olsztyn 1964–
- TN KUL — Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
- VS — Jan Paweł II, Encyklika *Veritatis splendor*, 1993
- VT — „Vetus Testamentum”, Leiden 1951–, Supl., 1953–
- ZGAE — Zeitschrift für die Geschichte und Altertumskunde Ermlands, Mainz, Braunsberg 1858/60–1942/43, Osnabrück 1956/58–
- ZN KUL — Zakład Naukowy Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego

WYKAZ SKRÓTÓW

- AAWO — Archiwum Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie
ADP — Archiwum Diecezji Pelplińskiej w Pelplinie
AK — *Ateneum Kaptańskie*, Włocławek 1909–
BBB — Bonner biblische Beiträge, Bonn 1950–
ChL — Jan Paweł II, Adhortacja apostolska *Christifideles laici*, 1988
ChS — Chrześcijanin w Świecie, Warszawa 1969–
CSoc — „Communicatio socialis”. Zeitschrift für Publistik in Kirche und Welt, Paderborn 1968–
CT — Jan Paweł II, Adhortacja apostolska *Catechezi tradendae*, 1979
DBS — Dictionnaire de la Bible. Supplement I–IX, red. L. Pirot, A. Rosert, Paris 1928–1988
Dz.U. — Dziennik Ustaw
DzURP — Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej
EK — Encyklopedia Katolicka, Lublin 1974–
EWD — Elbląskie Wiadomości Diecezjalne
FC — Jan Paweł II, Adhortacja apostolska *Familiaris consortio*, 1981
KDK — Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes*, 1965
KK — Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, 1964
KKK — *Katechizm Kościoła Katolickiego*, Poznań 1994
KMW — *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*, Olsztyn 1946–1950; 1957–
OsRom — L'Osservatore Romano, Città del Vaticano
PDE — Pastoralblatt für die Diözese Ermland
PdV — „Pedagogia e vita”, Brescia 1933–
PP — „Przegląd Powszechny”, Kraków 1884–1935, Warszawa 1936–1939, 1947–1957, 1982–
PPow — Przegląd Powszechny, Kraków 1884–1935, Warszawa 1936–1939, 1947–1953, 1982–
PSB — Polski Słownik Biograficzny, wyd. Polska Akademia Umiejętności (od 1957 — Polska Akademia Nauk), Kraków 1935–
RBL — Ruch Biblijny i Liturgiczny, Kraków 1948–
RGd — Rocznik Gdański, Gdańsk
RH — Jan Paweł II, Encyklika *Redemptor hominis*, 1979
RM — „Revue Mabillon”. Archives de la France monastique, Liguge 1905–
RQ — „Revue de Qumran”, Paris 1958–

matkę. Podczas rozmowy z lekarzem dyżurnym dał się słyszeć komunikat w szpitalnym radiowęźle: „za 10 minut w kaplicy rozpocznie się msza”. W tym momencie lekarz przeprosił ks. Dolana i powiedział, że musi iść na Eucharystię, która dla niego jest codziennym obowiązkiem i dodał, że gdy czasami zdarzy mu się zaniechać tego obowiązku, wtedy cały dzień jest nieudany. Opowieść ta stała się okazją dla autora do postawienia retorycznego pytania: czy tak samo jest w stanie odpowiedzieć każdy kapłan? Snując swe rozważania o życiu eucharystycznym biskup Dolan przywołuje także słowa Johna Clifforda, amerykańskiego jezuitę, który spędził 3 lata w więzieniu w Szanghaju, z jego książki *In the presence of my enemies*: „Nie mogłem odprawiać mszy ani przyjmować komunii świętej przez 888 dni. Nikt, oprócz kapłana, nie jest w stanie uświadomić sobie w pełni znaczenia takiego poniżenia”.

W kolejnych rozdziałach książki autor zwraca uwagę na potrzebę wierności w kapłaństwie. Pomogło mu w tym doświadczenie sprawowania funkcji rektora w The Pontifical North American College, gdzie był świadkiem odejść wielu księży. Jakże wymownie brzmią cytowane przez biskupa Dolana słowa papieża Jana Pawła II: „Pamiętaj, bądź wierny; zawsze bądź wierny. Pamiętaj o modlitwie. Bo modlitwa tworzy kapłana. Jednocześnie poprzez modlitwę każdy kapłan tworzy siebie samego”.

Kontynuując temat modlitwy autor *Priests for the Third Millenium* przywołuje także historię George Weigela, który podczas pewnego spotkania z papieżem poprosił o modlitwę w intencji chorej przyjaciółki jego żony. Gdy pół roku później Jan Paweł II spotkał się z żoną Weigela zapytał się o zdrowie koleżanki. Jak bardzo Ojciec święty przejął się modlitwą, która w jego życiu znajduje się zawsze na pierwszym, najważniejszym miejscu.

Natomiast, gdy po powrocie z Ziemi Świętej biskup Dolan pytał się swych seminarzystów, co wywarło na nich największe wrażenie, oni bez wahania odpowiedzieli, że Bazylika Zwiastowania w Nazarecie i napis znajdujący się w posadzce świątyni: *Hic Verbum caro factum est*. Marcin Luter tak pisał o tym wydarzeniu: „Scena zwiastowania, gdy anioł przyszedł do Maryi i objawił jej wolę Boga, równie dobrze może być nazwana świętem ludzkości objawionej w Chrystusie, gdyż wtedy rozpoczęło się nasze zbawienie”.

Bóg stał się człowiekiem, słowo stało się ciałem, druga osoba Trójcy świętej przyjęła ludzką naturę w łonie Dziewicy Maryi. To Ona uczy nas posłuszeństwa Synowi, uczy pokory, ukazuje konieczność wiary.

Książka biskupa Dolana odzwierciedla posoborowe nauczanie Kościoła dotyczące formacji do kapłaństwa oraz tzw. formacji stałej kapłanów, o której mówi m.in. Jan Paweł II w adhortacji „*Pastores dabo vobis*”. Autor powołuje się na *Katechizm Kościoła Katolickiego*, przywołuje przykłady świętych, nauczanie Ojców Kościoła i ostatnich papieży oraz współczesnych teologów (Karl Rahner, Yves Congar).

Niewątpliwą zaletą książki *Priests for the Third Millenium* jest to, że autor, oprócz wnikliwych analiz stricte teologicznych, dzieli się doświadczeniem własnego życia oraz zadaje pytania, które na pewno każdego czytelnika sprowokują do refleksji i odpowiedzi.